

для інших річок. Значною є й кількість організмів зоопланктону —10—20 тис. на 1 м³.

Зазначені показники близькі до тих, що спостерігаються в Дніпровських водосховищах, зокрема тих, де «цвітіння» сягає найбільших масштабів, — Кременчуцькому та Каховському. За гідробіологічними показниками воду в річці Рось класифікують як помірно забруднену.

Окремим питанням є бактеріологічне забруднення води, моніторинг якого виконує санітарно-епідеміологічна служба. Часто, насамперед улітку, чисельність бактерій групи кишкової палички перевищує допустимий показник за санПин (5000 на 1 дм³) у десятки разів.

Саме бактеріологічне забруднення води найчастіше зумовлює обмеженість її використання з рекреаційною метою. санітарно-епідеміологічна служба періодично не радить купатися в Росі, а в окремі періоди формулює заборону цього. Тим не менш уже траплялися випадки захворювання людей на лептоспіроз. За умов посилення бактеріологічного забруднення води доводиться докладати додаткових зусиль щодо її очищення на питних водозаборах.

ДИНАМІКА ДЕЯКИХ ГІДРОХІМІЧНИХ ПОКАЗНИКІВ ЯКОСТІ ВОДИ РІЧКИ РОСЬ У ЧАСІ ТА ПРОСТОРІ

*Бовкодав Г.М., к.х.н., доц., Веретельнікова Ю.С., магі.,
Одеський державний екологічний університет, м. Одеса, Україна
Galinalkolykova258@gmail.com*

Свій початок річка Рось бере в балці Дубина на північному заході за 2 км на північний захід від села Ординці Погребищенського району Вінницької області на висоті 270 м над рівнем моря.

В подальшому річка протікає вздовж Київської та Черкаської області України переважно у східному напрямку. На 20 км нижче Канівської ГЕС Рось впадає в Кременчуцьке водосховище.

Рось одна з найбільших приток річки Дніпро та є правою притокою. Її водозбір розташований майже в центрі України у межах лісостепової зони. Згідно літературних джерел, її довжина становить 346 км, а площа річкового басейну дорівнює 12600 км².

Довжина річки Рось складає 378,3 км, площа басейну - 12616 км² та річка має середній похил 0,55%.

Басейн річки Рось розташований на території чотирьох областей України, а саме Вінницької, де річка бере свій початок, Київську, Черкаську та Житомирську.

У Київській області площа водозбору є найбільшою (дві третини від загальної кількості). Значно відрізняється в меншу сторону площа водозбору

в межах Черкаської та Вінницької областей. Два ліві притоки річки Рось, Кам'янка і Роставиця, беруть свій початок в Житомирській області, яка за площею водозбору є найменшою.

Оцінку якості води проводять на основі системи показників, тому що не існує одного показника, який би зміг охарактеризувати весь комплекс характеристик води.

Загалом вода в р. Рось характеризується порівняно невеликим вмістом розчинених солей — близько 400 мг/дм^3 . Дещо менше їх у верхів'ї річки, дещо більше — у нижній частині. Найкраще це простежується стосовно мінімальних і середніх значень. Так, невеликою є концентрація сухого залишку поблизу с. Глибичка — в місці водозабору м. Біла Церква. Максимальні виміряні концентрації звичайно в 1,5—2 рази більші за середні.

На відміну від мінералізації води концентрація розчиненого кисню в напрямку до гирла трохи зменшується — ймовірно через забруднення води. інколи концентрація розчиненого кисню знижується до значень, нижчих за 4 мг/дм^3 .

Концентрація розчиненого кисню істотно залежить від температури води: найбільших значень вона сягає у січні—квітні, найменших — влітку. Загалом узимку концентрація розчиненого кисню задовільна. Цьому сприяє, що крижаний покрив на Росі нестійкий. навіть у холодні зими на річці залишається чимало ділянок, де його немає зовсім. на водозаборі м. Корсунь-Шевченківський порівняно з Білою Церквою

Хімічне споживання кисню (ХСК). Цей показник опосередковано відображає забруднення води органічними сполуками, зокрема тими, що скидаються в Рось разом зі стічними водами. ГДК цього показника — $15,0 \text{ мгО/дм}^3$.

Середні значення ХСК у воді річки Рось дорівнюють $30\text{—}35 \text{ мгО/дм}^3$, що вдвічі більше за ГДК. Водночас максимальні значення можуть перевищувати 100 мгО/дм^3 . У напрямку до гирла простежується невелике зростання середніх значень і водночас зменшення максимальних

Певні особливості динаміки ХСК спостерігаються і протягом року. Якщо на водозаборі м. Біла Церква цей показник найбільший влітку, то біля м. Корсунь-Шевченківський цей максимум ледь простежується у напрямку до гирла в річковій воді збільшується концентрація сполук азоту, зокрема іона амонію. інколи річка зазнає істотного забруднення. Передусім це стосується ділянки Росі нижче смт. Стеблів. Тут максимальні виміряні значення у 5—6 разів більші за середні.

Цікавим є внутрішньорічний розподіл концентрації іона амонію. Поблизу водозабору м. Біла Церква спостерігаються достатньо плавні зміни з максимумами у січні та вересні. концентрації переважно обернено пропорційні водності річки. Крім того, концентрація іона амонію залежить від фази розвитку водної та повітряно-водної рослинності. Збільшення поглинання азоту з настанням тепла спричинює зменшення його концентрації. Біля м. Корсунь-Шевченківський ці закономірності практично не простежуються. найвища

концентрація тут у лютому.

Подібно до іона амонію, вниз за течією підвищується концентрація нітратів, найпомітніше — середня та мінімальна. Водночас максимальні концентрації перевищують середні у кілька разів на більшій частині довжини річки Рось існує чітка закономірність, а саме: великі концентрації нітратів у холодний період року і значно менші — влітку. Основним чинником є вже згадане поглинання біогенних речовин, зокрема нітратів, водною та повітряно-водною рослинністю.

Зростання концентрації вниз за течією простежується і для фосфатів, причому в кілька разів. Якщо у верхній течії середні концентрації становлять 0,17—0,20, то в нижній — 0,6—0,8 мг/дм³. на водозаборі м. Корсунь-Шевченківський вони інколи сягали 6,0—6,8 мг/дм³.

Впродовж року найменші концентрації фосфатів спостерігаються в період водопілля (переважно у квітні), найбільші — влітку (переважно у серпні).

Характеризуючи загалом якість води в Росі, можна зробити висновок, що вона погіршується від витoku до гирла.

АНАЛІЗ МЕДИКО-ЕКОЛОГІЧНОЇ ПРОБЛЕМИ ВПЛИВУ НАВКОЛИШНЬОГО СЕРЕДОВИЩА НА ОРГАНІЗМ ЛЮДИНИ

*Герасимчук О.Л., к.п.н., доц., Казукіна А.М., асп.,
Державний університет «Житомирська політехніка», м.Житомир,
Україна
kagykina.anastasiya@gmail.com*

В світовій практиці в продовж останніх десятиліть є актуальною медико-екологічна проблема впливу навколишнього середовища на організм людини. Глибоке вивчення даного питання здане на основі знань закономірностей впливу природних та техногенних процесів в навколишньому середовищі на стан здоров'я населення усунути або знизити екологічний фактор ризику. В таких умовах важливим є визначення розвитку можливих патологічних ефектів в організмі людини від впливу довкілля.

Експерти ВООЗ формують визначення терміну здоров'я як: «стан повного фізичного, духовного та соціального благополуччя, а не тільки відсутність фізичних дефектів або хвороб». Згідно даного визначення, сфера діяльності з забезпечення високого рівня здоров'я включає в себе не лише боротьбу з хворобами, але й вирішення проблем соціального характеру. Навколишнє природне середовище, а саме природно-кліматичні умови, підвищене геокосмічне та магнітне опромінення, різкі зміни атмосферних явищ, забруднення атмосферного повітря, водойм та ґрунту, має 20% впливу на стан здоров'я людини.